[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1133

ਮੱਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਅਭਿਜਿਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 11356 ਆਫ 2018)

26 ਨਵੰਬਰ, 2018

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ: ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਪਲਟੂਨ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: - ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮਾਲਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਲਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1.1 ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਲੰਬਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਲਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 15][1145- ਬੀ-ਡੀ]

1.2 ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17] [1145- ਜੀ-ਐੱਚ]

ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685: [2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 432; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591; ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 797: [2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 112; ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471: [2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445; ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2018 (10) ਜੇਟੀ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 432 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591 ਨੇ ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 112 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 445 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

2018 (10) ਜੇਟੀ 15 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 11356 ਆਫ਼ 2018

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦੇ 22.09.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 132 ਆਫ਼ 2015 ਵਿੱਚ।

ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, (ਏ.ਸੀ.), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੰਤੀਬੇਨ ਏ.ਓ., ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਪੀਲ 2015 ਦੀ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 132 ਵਿੱਚ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 22.09.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

2. 2012 ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੇ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਪਲਟੂਨ ਕਮਾਂਡਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 1.13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ 1.13 ਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨੋਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ:

"1.13 ਨਿਯੁਕਤੀ: ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਸਮਾਂ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਲਈ ਯੋਗ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਸਦਾ ਫਾਰਮ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਅਧੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਰਧ ਸੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਲਮ ਨੰ. ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 12. ਹੁਣ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਸੰਬੰਧੀ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ।"

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, 22.12.2012 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:

"ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਨੰਬਰ 592/06 ਧਾਰਾ 323, 325, 506, 34 ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਮਾਧਵ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

4. ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 26.12.2012 ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਉਜੈਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਰਸੀਦ ਨੰ. 85 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ....

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਰਾਜੀਵ ਰਾਵਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 320(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਝੌਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਏਡੀਪੀਓ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਸ਼ੰਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਮਝੌਤੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਸੁਣਿਆ। ਕੇਸ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 294, 325/34, 323, 506 ਭਾਗ-2, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਧਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 294, 325/34, 323, 506 ਭਾਗ-2 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਂਡ ਦੀ ਰਕਮ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

6. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਦੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ 19.07.2013 ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਚੋਣ/ਭਰਤੀ), ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਭੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"3- ਬੀ ਵਰਦੀ ਸੇਵਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਉੱਚ ਨੈਤਿਕ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

3-ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

7. ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੇ 19.07.2013 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2013 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9412 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ:

"... ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਕ ਵੇਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

8. ਰਾਜ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 132 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 22.09.2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

9. ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਜਕਾਰੀ (ਗੈਰ-ਗਜ਼ਟਿਡ) ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ, 1996 ਦੇ ਨਿਯਮ 12(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ[2] ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ[3] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 320(8) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ

[1](2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685

[2](2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 591

[3](2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 797

[4](2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 471

[5] 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10571 ਵਿੱਚ, 12.10.2018 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਹੀਂ ਦਬਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਡੇਵ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

11. ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲੀਆ ਚੋਣ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸੀ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 341, 323 ਅਤੇ 427 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 30.01.2009 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 323, 341 ਅਤੇ 427 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 23, 24, 25, 33 ਤੋਂ 35 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ:-

"23. ਨੀਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਹ ਨੀਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਦਾਗ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ।

24. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਥੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਬਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਰੀ ਹੋਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣਾ, ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਹੋਵੇ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਸ. ਸਮੁਥਿਰਮ ਵਿੱਚ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 509 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਈਵ-ਟੀਜ਼ਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ। ਆਰਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਭੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਚਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ", "ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ" ਅਤੇ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਜਾਂ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਐਲਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ "ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

[6]ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 787

[7](2013) 1 ਐਸਸੀਸੀ 598

[8](1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 541

33. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਰੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪੀੜ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

34. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ/ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਚਾਹਵਾਨ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖੁਲਾਸੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਭੂਰੇ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦਾ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਹੱਦ, ਕੀ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

35. ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਫੋਰਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬੇਦਾਗ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਰੀ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਡਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਹ ਦੇਖਣ

ਲਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਦਨੀਤੀ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੇ ਤੰਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

12. ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ।

13. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 38 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"38. ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

38.1. ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ, ਬਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸੱਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਬਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

38.2. ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਲਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38.3. ਮਾਲਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ/ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ।

38.4. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਬਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ/ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਾਅ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ:

38.4.1. ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਿਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਮਾਲਕ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38.4.2. ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38.4.3. ਜੇਕਰ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ/ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38.5. ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

38.6. ਜੇਕਰ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38.7. ਕਈ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

38.8. ਜੇਕਰ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਸਮੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗਾ।

38.9. ਜੇਕਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ/ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

38.10. ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਸਦੀਕ/ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

38.11. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੁਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੱਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਖੁਲਾਸੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਪੈਰਾ 38.5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ ਗਏ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

15. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਲੰਬਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੀ ਧਾਰਾ 320(8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੈਰਾ 34 ਅਤੇ 35 ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਲਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਰਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀ।

16. ਸ਼੍ਰੀ ਡੇਵ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 376 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਲਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ), ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 2013 ਦੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9412 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

18. ਸਾਡੇ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਦਰਦਾਨੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ